

Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Ústav telesnej výchovy a športu

**AKTUALIZÁCIA DLHODOBÉHO ZÁMERU
ÚSTAVU TELESNEJ VÝCHOVY A ŠPORTU UPJŠ
V KOŠICIACH
NA ROKY 2021-2026**

Marec 2021

OBSAH

OBLASTI STRATEGICKEJ VÍZIE.....	4
1. Oblasť vzdelávania.....	4
2. Oblasť vedy a výskumu.....	6
3. Oblasť ľudských zdrojov.....	8
4. Oblasť vonkajších vzťahov a marketingu	9
5. Oblasť priestorového a infraštruktúrneho rozvoja	9
6. Oblasť organizácie a manažmentu	10
7. Oblasť financovania pracoviska.....	11
Príloha 1 SWOT analýza Ústavu TV a športu UPJŠ v Košiciach.....	13

ÚVOD

Dlhodobý zámer Ústavu telesnej výchovy a športu Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach na roky 2021– 2026 bol spracovaný kolektívom Ústavu telesnej výchovy a športu v súlade s dlhodobým zámerom Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach.

Stratégia rozvoja Ústavu telesnej výchovy a športu UPJŠ zahŕňa stručné zhodnotenie aktuálneho stavu v oblasti personálnej, výchovno-vzdelávacej, vedeckovýskumnej a oblasti prevádzky, vrátane SWOT analýzy mimo finančného auditu.

Trend v Európskej únii, susedných štátoch, ale aj v širšom medzinárodnom kontexte je podpora športu pre všetkých, pohybovej prevencie a služieb v oblasti pohybovej rekreácie. Táto oblasť zaznamenáva expandujúci progres v oblasti vzdelávania, služieb i výskumu s cieľom zlepšenia kvality života obyvateľstva. Na Slovensku v porovnaní so susednými krajinami ešte stále nedostatočne reaguje trh služieb, vzdelávania i riadenia komunálnej sféry na túto oblasť a preto podmienky pre realizáciu nie sú na požadovanej úrovni a mnohokrát brzdia jeho rozvoj. Študijný program Šport a rekreácia, ktorý sa realizuje na ÚTVŠ predstavuje progresívny smer v oblasti vzdelávania, ktorý vyžaduje internú podporu univerzity i jej fakúlt v rámci preklenutia obdobia etablovania pracoviska doma i v kontexte medzinárodnej spolupráce.

Predložené strategické smerovanie pracoviska považujeme za dôležitý systematický proces, ktorý analyzuje aktuálny stav, v ktorom sa pracovisko nachádza, identifikuje vonkajšie a vnútorné trendy a vplyvy, ktoré kreujú pracovisko a ktoré ho budú ovplyvňovať v nasledujúcich rokoch. Súčasne načrtáva smerovanie, ktorým by sa pracovisko malo vyvíjať v najbližšej či neskoršej budúcnosti, aby bolo pracovisko schopné naplňať svoje poslanie.

OBLASTI STRATEGICKEJ VÍZIE

1. Oblasť vzdelávania

a) Štúdium v odbore

Ústav telesnej výchovy a športu Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (ďalej ÚTVŠ) poskytuje vysokoškolské vzdelávanie telovýchovného zamerania I. stupňa pre trénerov a animátorov voľného času, ktorí sú schopí organizovať, riadiť a diagnostikovať telovýchovno-sportový proces zameraný na prevenciu smerujúcu k zdravému životnému štýlu a kvalite života a na oblasť pohybovej rekreácie, ktorá je spätá so zmysluplným využívaním voľného času.

Strategický zámer pracoviska v oblasti vysokoškolského vzdelávania kopíruje strategický zámer univerzity: *Poskytovať kvalitné vzdelávanie opierajúce sa o výsledky aktívneho vedeckého výskumu učiteľov. Posilňovať jednotné legislatívne prostredie a trend „otvorenia sa Univerzity dovnútra“ s cieľom zlepšiť uplatnenie absolventov na trhu práce.*

Strategické ciele:

Hlavným strategickým cieľom v danej oblasti je kontinuálne zvyšovať kvalitu vzdelávania.

V danom kontexte je preto dôležité:

- Udržať aktuálne jediný akreditovaný študijný program na pracovisku Šport a rekreácia aj z pohľadu garančného krytia a uplatniteľnosti v praxi
 - neustále inovovať výučbu z pohľadu najnovších trendov vo vzdelávacom procese
 - zvýšiť úroveň praktickej pripravenosti študentov v súlade s požiadavkami praxe
 - zvyšovať kvalitu záverečných prác zapájaním študentov do vedeckého výskumu pracoviska
 - realizovať záverečné práce aj na základe požiadaviek z praxe (vytvárať programy pre firmy, pomáhať pri realizácii štúdií v oblasti športového priemyslu); zvýšiť prepojenosť s reálnym odberateľom výsledkov záverečných prác
 - zapájať študentov do organizovania športových podujatí organizovaných na UPJŠ a tým rozvíjať ich manažérske a komunikačné zručnosti
 - podporovať študentov v zahraničných študijných pobytoch prostredníctvom programu Erasmus+.

- Zabezpečiť študentom kvalitné a vedecky podložené vzdelanie s dôrazom na využitie vedeckého potenciálu učiteľov
 - využiť ponuku CCVaPP na skvalitnenie a zefektívnenie metód výučby a implementovať získané poznatky do jednotlivých foriem výučby
 - otvoriť priestor pre dištančné metódy vzdelávania (e-learning)
 - aj pomocou univerzitnej knižnice neustále dopĺňať a aktualizovať knižničný fond v oblasti vied o športe
 - podporovať online vydávanie vysokoškolských učebníc, skrípt a učebných textov a tým skvalitňovať vyučovací proces
 - priebežne inovovať materiálno-technické zabezpečenie vzdelávacieho procesu.
- Dbáť na implementáciu ustanovení vnútorného systému kvality a na pravidelný monitoring procesov
 - zintenzívniť proces hodnotenia pedagógov študentmi najmä zvýšením záujmu o výsledky tohto prieskumu pomocou vyvodenia relevantných záverov
 - prostredníctvom elektronického dotazníka a organizovaním stretnutí vedenia so zástupcami študentov získavať spätnú väzbu o kvalite vzdelávacieho procesu a o možnostiach jeho zlepšenia
 - zapájať zástupcov študentov do tvorby študijných plánov študijného programu
 - vytvorenie spätnej väzby o úrovni pripravenosti absolventov pre prax.
- Zvýšiť záujem o štúdium na ÚTVŠ UPJŠ u talentovaných študentov stredných škôl a u reprezentantov v rôznych športových disciplínach
 - propagovaním pracoviska vo vedeckovýskumnej oblasti, ale aj pedagogickej a športovej sfére
 - kontinuálnou propagáciou na stredných školách, prioritne na športových gymnáziách zvyšovať informovanosť a záujem maturantov o štúdium na ÚTVŠ.
- Podporiť vzdelávanie zahraničných študentov študujúcich v slovenskom jazyku
 - dynamicky reagovať na záujem predovšetkým študentov z Ukrajiny, vytvoriť im podmienky na štúdium a umožniť plynule prejsť do procesu výučby bez prerušenia štúdia z dôvodu jazykovej bariéry.
- Najneskôr do konca obdobia (do r. 2026) vytvoriť podmienky na magisterské štúdium v oblasti životného štýlu, ktorý by zodpovedal požiadavkám, nárokom a potrebám súčasnej spoločenskej potreby. Absolvent by mal dispozíciu realizovať, diagnostikovať, riadiť, monitorovať programy ktoré sa riadia súhrnom vedeckých zásad v pilieroch životného štýlu.

V danom kontexte je preto dôležité:

- zvýšiť koeficient kvalifikačnej štruktúry pedagogických zamestnancov tak, aby osoby zodpovedné za uskutočňovanie, rozvoj a zabezpečovanie kvality študijného programu spĺňali požadované kritériá.

b) Pohybová aktivita študentov UPJŠ

ÚTVŠ UPJŠ aktuálne ponúka prostredníctvom predmetu Športové aktivity (ŠA) možnosť výberu z 22 druhov športu. Vo väčšine prípadov si študenti vyberajú ŠA ako výberový predmet, v ojedinelom prípade (LF) ako povinný predmet v I., resp. 2.ročníku štúdia a výberový vo vyššom ročníku štúdia. Okrem toho, fakulty umožňujú svojim študentom výber predmetu aj nad rámec kreditovej formy. Sme radi, že študenti túto možnosť využívajú.

O ponúkané športy má na UPJŠ záujem okolo 1.900 študentov ročne, pričom v zimnom semestri je tento záujem o niečo vyšší v porovnaní s letným semestrom (ZS cca 2100 študentov, LS cca 1700 študentov).

Strategické ciele:

- V oblasti podpory PA študentov UPJŠ je našou prioritou neustále zlepšovať ponuku atraktívnejších foriem pohybových aktivít s odrazom na záujem študentov
 - pravidelne (1 x ročne) analyzovať kvalitu edukačného procesu v rámci predmetu Športové aktivity pre študentov UPJŠ s dôrazom na prioritné záujmy študentov
 - vytvoriť možnosti aktívneho trávenia voľného času študentov UPJŠ prostredníctvom športových aktivít počas semestra i mimo neho
 - neustále dopĺňať a inovovať MTZ pre jednotlivé športy a tým zatriktívniť ponuku športových aktivít na UPJŠ.

2. Oblasť vedy a výskumu

Počas krátkej existencie pracoviska s odborným zameraním nielen v oblasti športového vyžitia študentov UPJŠ, ale ako pracoviska, ktoré má zaujímavý študijný program, sa podarilo úspešne ukončiť 2 grantové projekty VEGA a jeden grantový projekt KEGA. Aktuálne pracovisko bolo úspešné v 1 projekte VEGA v spolupráci s LF so začiatkom riešenia od r. 2021 (VEGA č.1/0163/21 - Prevalencia bolesti a dizability chrbtice a kĺbov vo vybraných druhoch športu).

Pracovisko spolupracuje na niektorých projektoch s inými pracoviskami: V spolupráci s LF UPJŠ (KEGA 005UPJŠ4/2019-2021, Analýza rizikových faktorov životného štýlu študentov vysokých škôl a poslucháčov Univerzity tretieho veku) a s UK BA (Projekt VEGA č. 1/0409/19 FTVŠ UK Bratislava. Šport ako prostriedok ovplyvňovania kognitívno-evalutívneho komponentu subjektívnej pohody ľudí s poruchami zdravia).

Pracovisko od roku 2012 začalo pravidelne organizovať vedeckú konferenciu s medzinárodnou účasťou (periodicita každé dva roky). Pri poslednej akreditácii v r. 2012 zamestnanci vykazovali vo vedeckovýskumnej činnosti predovšetkým publikácie skupiny B a C (podľa kategórií publikačnej činnosti podľa AK MŠVVaŠ SR). Aktuálne je kladený dôraz na publikácie vyššej kvality, predovšetkým karentované časopisy, resp. časopisy evidované v databázach WoS a Scopus. Podrobnejšie výsledky v danej oblasti poskytuje správa o vedeckovýskumnej aktivite, ktorá je predkladaná každý rok.

Strategické ciele:

- Využiť príležitosti pre stabilizáciu ľudského potenciálu, schopného dosiahnuť medzinárodnú úroveň kvality výskumu
 - zvýšiť kvalifikačnú úroveň zamestnancov a ich odborný rast
 - identifikovať a zdefinovať strategické smery bádania na základe možností pracoviska
 - vytvoriť podmienky na dosahovanie medzinárodne akceptovaných výsledkov výskumu
 - intenzívne zvyšovať kvalitu publikačných výstupov zamestnancov
 - pravidelne zlepšovať infraštruktúru pre vedecký výskum prostredníctvom zakúpenia diagnostických prístrojov predovšetkým z grantových schém.
- Navýšiť objem získaných finančných prostriedkov na vedeckovýskumnú činnosť predovšetkým z domácich, ale aj zahraničných grantových schém.
 - aktívnejšie a vo väčšom rozsahu sa zapájať do riešenia vedecko-výskumných úloh týkajúcich sa športových a pohybových aktivít, životného štýlu a jeho vplyvov na zdravie; získavať poznatky o telesnej zdatnosti a pohybovej výkonnosti rôznych skupín populácie (projekty VEGA, KEGA, APVV).
 - dohodnúť so spolupracujúcimi fakultami UPJŠ prerozdelenie finančných prostriedkov aj pre ÚTVŠ.

- Morálne aj materiálne motivovať tvorivých pracovníkov k dosahovaniu väčšieho množstva kvalitnejších výsledkov, t.j. zvyšovať efektivitu a produktivitu výskumu aj racionálnym prerozdelením odborných, pedagogických a vedeckých povinností
 - vytvoriť atmosféru pre vedecký a odborný rast zamestnancov
 - vytvoriť spoľahlivý a prehľadný nástroj hodnotenia vedeckovýskumnej aktivity zamestnancov.

3. Oblasť ľudských zdrojov

Ústav telesnej výchovy a športu UPJŠ v Košiciach prešiel od svojho vzniku radikálnou zmenou predovšetkým v personálnej oblasti. Kým do r. 2010 pracovisko zabezpečovalo výlučne oblasť športového vyžitia pre všetkých študentov univerzity, so zakotvením ŠP Šport a rekreácia sa jeho poslanie výrazne zmenilo. A táto skutočnosť sa odzrkadlila i v personálnej oblasti. Aktuálne je na pracovisku väčšina zamestnancov s vedecko-pedagogickým titulom PhD. a s potenciálom zvýšenia kvalifikačného rastu.

Strategické ciele:

- Zvýšiť kvalifikačnú štruktúru pedagogických zamestnancov s cieľom zvýšenia KKŠ (koeficient kvalifikačnej štruktúry) do r. 2025 min. na hodnotu 1,45 (k 31.10.2020 - KKŠ = 1,39)
 - prioritne zvýšiť počet tvorivých zamestnancov s vedecko-pedagogickou hodnotou doc. o minimálne 3 zamestnancov
 - minimalizovať počet zamestnancov na pracovisku bez PhD.
- Zefektívniť prácu pedagogických zamestnancov na jednotlivých pozíciách a navrhnúť postupy zabraňujúce ich preťažovaniu vo viacerých oblastiach.
- Zintenzívniť strategické plánovanie vzhľadom k odbornej stratégii pracoviska.
- Prijímať zamestnancov, ktorí ovládajú minimálne jeden svetový jazyk na úrovni umožňujúcej samostatne komunikovať s partnerskými zahraničnými univerzitami.

4. Oblasť vonkajších vzťahov a marketingu

Aktuálne pracovisko veľmi úzko spolupracuje s niekoľkými domácimi a zahraničnými inštitúciami, resp. vysokoškolskými školami. Najvýraznejšia a najaktívnejšia je spolupráca pri realizácii vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou, konkrétne s AJD v Czestochowej (PL). Ďalšia spolupráca je s Podhalańska Państwowa Uczelnia Zawodowa (PPUZ) w Nowym Targu, Instytut zdrowia (PL), J. Kukuczka Academy of Physical Education, Katowice (PL), Department of Physical Education, State Higher Vocational School Juliusza Slowackiego, Raciborz (PL), Lviv State University of Physical Culture, Lviv (UA) a s vysokou školou Vysoké učení technické v Brně.

Strategické ciele:

- Zintenzívniť a prehĺbiť vzájomnú spoluprácu s domácimi i zahraničnými inštitúciami na bilaterálnej i multilaterálnej úrovni
 - aktívne udržiavať spoluprácu s domácimi i zahraničnými partnermi predovšetkým v oblasti vedeckovýskumnej spolupráce
 - vytvárať nové možnosti spolupráce predovšetkým so zahraničnými inštitúciami pri tvorbe medzinárodných projektov
 - vyhodnocovať dopad aktuálnych zmlúv, zväžiť ich prolongáciu, resp. ukončenie
 - rozšíriť spoluprácu v oblasti pokračovania štúdia absolventov na vyššom stupni štúdia so zahraničnými univerzitami, predovšetkým z ČR a PL
 - zintenzívniť výmenné pobyty a stáže študentov i učiteľov v zahraničí v rámci programu Erasmus+
 - aktualizovať spoluprácu na športových podujatiach s inštitúciami v regióne Košíc, ako aj v celonárodnom kontexte.

5. Oblasť priestorového a infraštruktúrneho rozvoja

ÚTVŠ pre potreby výučby v ŠP Šport a rekreácia disponuje prednáškovými a seminárnymi miestnosťami, ktoré aktuálne postačujú, avšak v prípade expanzie pracoviska sa stanú nedostatočnými. Preto ÚTVŠ víta možnosť progresu v objekte vysokoškolských internátov a ÚTVŠ (vybudovanie vedeckovýskumného CNIC – Cassovia New Industry Cluster

<https://www.upjs.sk/pracoviska/tip/aktuality/24776/>), od ktorého si pracovisko sľubuje o.i aj kvalitatívne zlepšenie priestorového rozvoja a infraštruktúry.

Priestory, v ktorých prebieha ťažisko kontaktnej výučby pre študijný program Šport a rekreácia sú v priamom susedstve univerzitnej knižnice s dostupnosťou ku všetkým knižným i časopiseckým zdrojom (v printovej i elektronickej podobe), ktoré univerzita zabezpečuje. Zabezpečenie študijnou literatúrou je tak vyhovujúce vo všetkých oblastiach, ktoré tvoria obsah vzdelávania daného študijného programu (predovšetkým zdroje z oblasti vied o zdraví, spoločenských a pedagogicko-psychologických disciplín, ale i z oblasti športovej edukológie, kinantropológie a humanistiky). Výhodou je prelínanie študijného programu s programami, ktoré ponúkajú niektoré fakulty univerzity (lekárska fakulta – anatómia, fyziológia, kineziológia, filozofická fakulta – pedagogika a pedagogika voľného času, psychológia, psychológia zdravia a pod.), čím sa zvyšuje množstvo a výber študijnej literatúry potrebnej pre štúdium.

Strategické ciele:

- V kontexte s možným progresom v objekte je pre pracovisko prioritou:
 - dobudovanie minimálne jednej seminárnej a jednej prednáškovej miestnosti vrátane moderného vybavenia – interaktívna tabuľa, dataprojektor
 - vybudovanie diagnostického centra v súlade s vedeckovýskumným zameraním zamestnancov ÚTVŠ
 - vybudovanie novej multifunkčnej haly, ktorá by spĺňala normy pre medzinárodné športové podujatia
 - výstavba, resp. prístavba posilňovne, vrátane vzpieráčskej časti
 - vybudovanie gymnastickej haly so štandardným materiálnym vybavením.
 - vybudovanie plavárne, ktorá bude slúžiť dominantne študentom a zamestnancom UPJŠ.

6. Oblasť organizácie a manažmentu

Ústav TV a športu má medzi silnými fakultami a pracoviskami z oblasti Vied o športe pomerne náročnú pozíciu. Fakulty a pracoviská telovýchovného zamerania sú na Slovensku dlhodobo etablované, naopak, ÚTVŠ je pracoviskom, ktoré je stále vo fáze kreovania

s absolventmi, ktorí si budujú svoju pozíciu na trhu práce. Podobne je to vo vnútri univerzity vo vzťahu k fakultám. Tie majú o.i. jasne zadefinované posty a racionalizované všetky administratívne procesy, ktoré na ÚTVŠ nie sú dostatočne ukotvené.

Strategické ciele:

Racionalizovať všetky riadiace a administratívne procesy tak, aby čo najmenej zaťažovali tvorivých pracovníkov a vytvárali im vhodný priestor na prácu.

- Pravidelným monitoringom činností zamestnancov na jednotlivých pozíciách prispieť k ich efektívnej pracovnej náplni.
- Zefektívnenie činností zástupcov predovšetkým v oblasti vedeckovýskumnej a pedagogickej.
- Posilniť vedenie pracoviska o pozíciu tajomníka ústavu, ktorý by zabezpečoval rozvoj pracoviska (nájmy, služby), ktoré nemajú vyučovací a vedeckovýskumný charakter a súčasne zabezpečoval prevádzkovú činnosť na pracovisku, ktorú aktuálne manažuje vedúci zamestnanec.
- Zvážiť možnosť zabezpečenia výučby predmetu Športové aktivity ponúkané pre jednotlivé fakulty UPJŠ odborníkom z externého prostredia (Dohoda o vykonaní práce) a tým redukovať zaťaženie odborných zamestnancov touto výučbou.

7. Oblasť financovania pracoviska

Dlhodobým zámerom v danej oblasti je snaha o vyrovnaný rozpočet pracoviska v pedagogickej i vedeckovýskumnej oblasti. Zamestnanci ÚTVŠ postupne zvyšujú kvalitu publikačných výstupov, avšak neustále zmeny v metodike rozpisu dotácií a pritvrdzovanie minimálnych požiadaviek v jednotlivých oblastiach výskumu pracovisko stavajú do neľahkej situácie. Omnoho horšou je situácia vo vzťahu k úspešnosti vedeckých projektov, čo rapídne znižuje beztak napätú finančnú kondíciu pracoviska.

Na druhej strane UPJŠ disponuje viacerými telocvičňami, ktoré ÚTVŠ využíva okrem hlavnej činnosti aj na podnikateľskú činnosť, pričom väčšina z týchto príjmov je využívaná na ich opravu a postupnú rekonštrukciu. Z dôvodu nízkych prevádzkových dotácií pracoviska je však časť týchto príjmov využívaná aj na zlepšovanie MTZ na pracovisku.

Strategické ciele:

- Neustále zvyšovať grantovú úspešnosť a kvalitu publikačných výstupov tvorivých zamestnancov.
- Postupne zvyšovať počet prijatých študentov v ŠP Šport a rekreácia. Aktuálne je v procese akreditácie nový ŠP Šport a výživa; prioritou bude nastaviť primeraný počet študentov, aby bola zachovaná kvalita ŠP pri aktuálnom počte tvorivých zamestnancov na pracovisku s perspektívou ich zvýšenia.
- Aktualizovať smernicu upravujúcu minimálne požiadavky vo vedeckovýskumnej a pedagogickej činnosti kladené na vysokoškolských učiteľov a nastaviť prehľadný systém odmeňovania.

Príloha 1 SWOT analýza Ústavu TV a športu UPJŠ v Košiciach

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - pracovisko na renomovanej univerzite - študijný program jediný v regióne východného Slovenska - personálne obsadenie z hľadiska odborných špecializácií v súlade so študijným programom - integrácia do diania v oblasti športu pre všetkých v rámci Slovenska - výborné jazykové kompetencie väčšiny vyučujúcich v anglickom jazyku - z európskeho i medzinárodného hľadiska veľmi progresívny a expandujúci študijný odbor - neustále sa zlepšujúce materiálo-technické vybavenie - nadviazaná spolupráca s organizáciami pohybujúcimi sa v oblasti podpory aktívneho životného štýlu - nadviazaná spolupráca s lekárskou fakultou UPJŠ – spoločné vedecké projekty s potenciálom kvalitných publikačných výstupov 	<ul style="list-style-type: none"> - obmedzený kvalitatívny výber študentov na prijímacom konaní - nízka vedomostná pripravenosť prichádzajúcich študentov - absencia II. stupňa štúdia - nedostatočné zapojenie do medzinárodných výskumných projektov - nedostatočná (aj finančná) motivácia zamestnancov - absencia záverečných prác v spolupráci s odberateľmi z praxe - stále nedostatočné diagnostické zázemie na pracovisku
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> - zvýšenie kvalifikačného rastu pracovníkov s PhD. v krátkom časovom horizonte - možnosť budovať úzko špecializované pracovisko so zameraním na kvalitu života a pohybovú rekreáciu - zefektívnenie propagácie pracoviska - užšia spolupráca s LF a FF UPJŠ - komerčné využitie odborného poradenstva v oblasti kvality života - podpora a záujem EÚ o pohybovú prevenciu a šport pre všetkých (vrátane legislatívy a grantov) 	<ul style="list-style-type: none"> - na Slovensku stále nedostatočné spoločenské povedomie, legislatíva i dopyt na trhu práce v rámci kvalifikovaných služieb v oblasti pohybovej rekreácie a pohybovej prevencie - vysoký konkurenčný tlak - nedostatočná selekcia uchádzačov o štúdium, nábor pred výberom - vysoké administratívne zaťaženie a slabá motivácia pracovníkov.